

Baltijas Semkopis.

Maksa:

Par gadu 2 r., par 1/2 gadu 1 r. 10 k., par 3 mēn. 60 k.; ar pēstīšanas: a) par pastu: 2 r. 60 k., 1 r. 40 k., 90 k.; b) Jelgavā: par gadu 2 r. 80 k.

Sludinājumi

masā 5 lap. f. par rindinu.

3. gada-gājums.

Atstāvēšana:

Jelgavā: „Balt. Semkop.” redakcijā, Rātolu eelā № 2 (iešā); Rīgā: Eelā Rāleju-eelā № 4, pē. Kapteina un Lugaļa l. l. grahmatu-bodē un pē. Verchendorff l. Rātkneelā № 13. Zītur: Pē. mahjitateem, skolotājeem pag. wezateem, strichweceem is. un wifās grahmatu-bodēs.

№ 41.

Jelgavā, trešdeņā, 12. oktobrī.

1877.

Mahjitateem: Lauksaimniecība: Dārša darbi oktobrī. Sarunāšanahs wis-pahriigi par mahju-kustoneem. — Wis-pahriiga daka: Wehstule par Baltijas sadshwi. — Sadshwe un sinatniba. — Dashedas stas: No ahrsewehm. No eeshse-mehm. No taru-louferem. Wisjauatās stas un telegrami. — Jolu luga. Sludi-najumi.

Lauksaimniecība.

Dārša darbi oktobrī.

No S. Kewers'a.

Augtu-foku dārša. Ja wehl kas no fokū augteem dārša, tee tagad nonemami. Augtu-fokus aprakt un wahjatos mehslot, teem faufus farus isgraisit, fuhnas un fehrrjus nokasit, newaijag nekahdā wihse rudeni aistawet. Wahjus kesberu un pluhmju fokus mehslot labak ar kahdu trelnas semes maifijumu, ne tā ar staku mehslot. Nobirushas fokū lapas ap fahnehm pusephdas beesi, kahdas 6—8 p. plati tagad peegrahbatas, mehslot un irdina semi un ir augtu-fokeem ihsti patihkama un dabiga mehslotchana. —

Tikpat augtu, tā ari zitus fokus un ogu krumus stahdit un pahrstahdit, tagad japasteidshas, lai lihdi seimai fahtees priehi zilata seme dabū faguletees. Arweenu labak dariseet, kad ari seme jo mitra, priehi stahditus fokus jeb krumus labi apleet.

Deeschana fagulda un peelipina semi weenlihdfigi un wisur pee fahnehm, ispidla seme atlikushus tukshus zaurumis, un tadeht naw ne us kahdu wihsi stahditam fokam atraujama. Sausā seme stahwedams kojinsch ahtrak no stipra sala top maitats, ne tā tas, kas mitrā seme stahw.

Ahbofu pagrabeem tagad arweenu logi wafam turami un labee seemas ahboli weens pee otra blakur us lihstehm weegli fahseelami; rudena ahbolus un tohdus, kas ahtrak taps bruhketi, war gan beesatās tichu-pās fahert, bet tad gan tee arweenu ja-pahrmahsa. —

Saknu dārša wifās shtas fahnes, kas seemā dārša newar palit, waijaga nu nowemt un pagrabs preefch seemas bruhka ustau-pit. — No zikorijahm, petersilehm, morehm un mahrrutkeem war tagad tik isnaemt, zil no teem seemā waijadfigs, atlikushahs fahnes dārša stahwedamas seemā labi ismihst un war wehl tapt pehz waijadshbas pawasara isratas. —

Ja seme fahnu-dārša deefgan jau tretna, tad mehslot titai tagad tos semes gabalus, kur nahkoshā wajarā jastahda kahki, poro, sele-rijas, gurki un wifās kahpostu furtes. Preefch burkaneem, beetehm, zikorijahm, nem atkal schi gada kahpostu semi bes mehslotchanas; bet ja seme pawahja, tad wari gan droshi ir preefch it wifahm shtahm fahnehm fawu dārša semi stipri un ar ihseem mehslot mehslot, wifu dārša semi rudeni apart un ne-ezetu seemā aistah. —

Ne-ahsmirski faweeem ogu krumineem semi pastarpahm labi mehslot, jeb ari ar strutahm labi apleet, semi kahrtigi usrakt, wifās wifū fahku fahnes un nesahku pudurus ap wifū fahnehm staidri islasit un wezos krumus pa dakai isgraisit. — Ze semeku un spargeku dobehm

ne-ahsmirski tagad mehslot pasueegt. —
Pee leetus laika, kad dārša darbi neweizahs, tad fahleez wifās shtas fahnes pagrabs kahrtigi priehā smilti un ne-ahsmirski pee mehrena gaisa pagrabus wehdinat. — No wifahm faham fahnehm atschkir labatos, pilnigatos augtus preefch sehlineeekem un mitini tos ujma-nigi un fawrup. — Kad kahpostu pehz patihshanas deefgan fahu dabu-jufchi, tad ir tee janonem un seme tē wehl preefch seemas wifadā wihse ja usar. Preefch sehlineeekem waijadfigas galwinas, jaw eefam fahs fahshas, no dārša isrohamas. — Wifū lezehti tagad isrohami un seemā tukshā atstajami. —

Puku dārša wifū puku plazishi un dobes rudeni pehz wai-jadsibas mehslotchamas un aprofamas; wifū puku shtahpiti, tā tulpes, hiazintes, lilijas seme eestahdami un seemzeeschu fahnes ar meetineem apshmejamas. Noschu kojini un krumini, tik lihdi tā teem lapas nokritushas, no fahseem, shtiteem sareem tihrijami un pee semes peelezami, lai kad fahs peenehmahs tahdus tad sehli war apsegt. —

Par dārseem un gatwehm, kur lapu toki lapas nometushi, lai gahdigs fahneeks nekawē pee fahsa laika fokū lapas list kopā fagrahbat un tahdas waj nu preefch ghehwu stahdu fegshanas, jeb ari par streijahm isleetat. —

Wifū dāršu netihrumi, nesahles. lapas, grushchi, welenas, tagad preefch semes magashnehm jahfrahji, pastahwofshas magashnes jah-pahrot un labā smalkā seme preefch pawasara lezehtem isfijata leela kopā apsegt, jeb ari kahdā pajumtē eelista japaglabā.

Sarunāšanahs wispahriigi par mahju-kustoneem.*)

Schihš fahrunāshanahs zeenigeem lasitajeem preefchā zeldami wehlamees, ka tahs neween pahrlatu dotu par mahju kustonu dabu un kahdā wifē mahju kustonu pahrlaboshana wislehtaki isdarama, tā ka ta deretu par pamudināshanu, fahneezibu labaki eegrosit; bet ka tahs ari raditu patihshanu pee tahlakas, fahpashanu pazeldamas, atshshanas, tik labi us amata-lauka tā wispahriigi sadshwe. —

Ewars schinis fahrunāshanās listis wiswairat us tam, ka weeglati fahpashu tos tē ihjumā sneegtus, pa dakai jaimus un fweeschus nojeh-gumus ari tas lasitajs, kas tos zitur naw dsudejis, ne lasijis un ka tas pee lasishanas tik drihš nepeektstu. Satus ihjumā buhs schis: Rā mahju kustoni attihstijushes, tā tagadejas dashedas fugas zehlu-shahs, kur tahs labahās fugas atronahs, kahdā wihse fugu pahrla-boshana noteet, ar tahm dashedahm waisloshanas wihseh, kas mums ir sinams par pehznahfamu eedshimshanu, kas ja-eewehro pee pahrla-bodamo fugu ismeleschanas, tā no ahriga isfata war lopa ihpahshbas pasiht, ka palihdi un io war palihdset isstahdes pee lopu kopschanas usplautshanas un beidsot ihfi fahenti jaunaki ispehtijumi un eewehro-jumi pee mahju-kustonu audshināshanas un kopschanas.

*) Tas waheds „mahju kustonis” tē tiks isleetats mahju lopa weetā, jo tā tā wispahriigi nemot fahneezibā neween ar leelem un shtieem lopeem, bet ari ar put-neem un bitehm, kas pehdejas pee tukaineem jahkita, davischanas, tad tas waheds „mahjas lops” ihsti naw weetā. —

A. Labi, ka Zums wakas atkal kahdu laiku ar manim patreel-tees. Man tagad ta daschadas ruhpes, ihpafchi ar mahju-kustoneem. Te ziti dod padomu, lai labus dahrgus wehrschus andsina, ziti atkal grib, lai labati jo wairaf peena ranga isslaukt; te ari wehl bes sirgu audsinafchanas newar wairs istift, ko un ka lai nu eefah! Weegli isteikt, bet neba tif weegli mahju lopus eegahdatees, kas pateesti labu pelnu atmestu, wiswairaf leel-lopus; tas maksā laiku un naudu, un tatschu mehš semkopji tif uf pelnu dšenamees, lai lops ari kahds buhdams. —

Pahrrunajahm ari ar kaimineem par labakeem waislas bukeem, waj nederetu no ahrsemehm tahdus pirkt. Daschs nu gan tahm domahm peetriht, zits atkal no tam ne ka netura un kapeh3? tapeh3, ka tas daud3 naudas maksafschot un deesin kas beigās warot isnahkt. Brangi buhtu, kad schahdas leetas wairaf laikrakstōs pahrrunatu, tad ar laiku tatschu tee daschadi zeki katram taptu pasihstami un pat tas stuhrgalwis kahptu lihds uf preekschu. Kapeh3 Zuhš ari neraksteet? Nu, tagad es Zuhš rokā dabujis, sahkschu no galu galeem iswaizat. Ko Zuhš gan wareet man pasinot no mahju-kustonu senlaikeem, kur wini ihsti gadijuschees, waj tee arweenu tahdi bijuschu no paschas radifchanas un waj tee ta fakot ar wiseem rageem uf reisu no dihsa islihdā? — Ko Zuhš mani tā brihnidamees usluhkojeet? Tagad tatschu schur un tur dšird daschadi spreescham; tapeh3 es gribetu sinat, ko gan dabas prateji ihsti par scho leetu faka?

B. Man japreezajahs no Zums dširdot, ka daudsi tā uf daschadahm pahrlabofchanahm dšenahs un tapeh3 es ari mehginaschu no sawas pufes drusku peepalihdsjet un ar Zums kopā daschas leetas pareisi gaismā apstatit, un ja mums tas par derigu iirahdisees, ka ar ziti no muhsu farunaschanahm ko sinat dabon, un ja wineem tahdas leetas nereebjahs, tad lihfm ir laikrakstōs nodrukāt, lai gan peh3 manahm domahm daschi tahs leetas schkihbi šapratih3, jo naw tā ka mums te treezot; kad ko patumschi issaka, war tuhlin waizat, ka tas ihsti bij? un tad nemahs gaischaki isskaidrot.

A. Es Zuhšu beidsamajam isteikumam pawisam nepeekrihtu. Lai gan wisi tuhlin uf reisu ne-isprastu, tad tatschu tee war pee ziteem apwaizatees un tad wehl tomehr dascha leeta fweescha paleet, tad war jautaschanas laikrakstu redakzijahm peefuhstit un tahs labpraht gahdahs par atbildehm. Waijadsigs ir wispirms, ka kahdas šwarigakas leetas no pareisas pufes eefustina.

B. Rogaidisim, ka ar muhsu farunaschanahm ees, tad redsefim kam taihuiba. — Sakerahs nu pee Zuhšu jautaschanas isskaidroschanas. Zuhš mani ar sawu pirmo jautascham tā fakot dihsē eedšinaht, jo uf to ta labaka atbilde tif buhtu: skaidri naw sinams, ka kustoni un to

starpā ari muhsu mahju-ropi ihsti gadijuschees, bet ar tahdu atbildi Zuhš nebuhsheet ar meeru, jo ka es manu, Zuhš jaw drusku wairaf par to leetu dširdejušchi. Lai nu nenahk schis un tas ar it jauneem atradumeem un ne-apmahna un nenotaisa Zuhš par mulkeem, tad es mehginaschu Zuhš eepasihstinat ar tahm jaunakahm un wispahrigi wairaf par pareisahm peenemtahm domahm schini leetā. —

No ta stahwofka ari daud3 weeglafi, wifu apfahrtni apspreeft un wifus fweeschadi islihdamos atgadijumus lopu audsinafchanā un kopfchanā isskaidrot. —

Tagadnē ne ko par pateesu negrib atsiht, kas beidsot nedibinajahs uf kahda newildama peedsihwojuma waj eksperimenta. Wezu wezōs laikōs zilweki zitabi domaja; tee wifu pateesibu gribeja no sawas galwas issihst un tā wairaf spreedā un spreedā un šapnoja, tiklab par Deewu ka zilwekeem, bes ka buhtu galā tikuschu. Daschi kauni mahziti wihri mehds tagad teikt, ka zilwekeem toreis wehl nebijuse ta eespehschana, leetā paschā dšitaki kerošču dibinaschanu isdarit un tapeh3 tee wifu gribejušchi faleet sawās, lai gan no ašas apkerschanas taifitās, formās. — Ari muhsu leetā mums tapeh3 jaturahs pee jaunakeem ispehtijumeem, tif peemineschu leelo Greeki Aristoteli, kas pirmajs issa-zijis, ka laikam wisi organismi, tif stahdi ka kustoni, bes pautina no semes waj nedsihweem organiskeem weeleem gadijuschees un daschi wehl arweenu gadotees. — Winsch te gahja tif tahlu, ka peenehma, tāpat ka daschi kaudis pee mums scho baltu deenu wehl tiz, ka pat blufas arween wehl bes pautinu gadotees, kad daschadus tšchuhkslus waj sahgu skaidas ar wirzu aplejot. — Tagad sinams katrs, kas dšitaku ar dabu eepasinees, tahdus blufu-brihnumus par smeeklu usfkata, jo ir peerahdits, ka tif no pautina tiklab blufas ka ziti masi kustonischu isperinajahs (Chrenberg). 18. gadu simtenī jaw nopeetnaki sahka nodarbotees ar sistematisku organismu eedalsichanu un starp ziteem par leelu puhlinu pateiziba peenahlahs ari Sweedrim Linnē. Scho wihru es ihpafchi tamdeht peeminu, ka winsch zeeti uf tam pastahweja, ka katra šewischka organismu wihje (Species) ir tahda no paschas radifchanas bijuse un tai ar tahdi pehnahkami buhs. Lai Zuhš wifu kustonu walsti wareet pahrskatit, tad es Zums te lihšchu preekschā winas sistematisku eedalsichanu. Kustonu-sinatneeki (zoologi) eedala wifus kustonns diwās leelās nodatās: a) tahdōs, kam mugurkauli un b) tahdōs, bes mugurkauleem. — Pee teem ar mugurkauleem peeder schahdas 4 klases: 1) sishdidami kustoni, 2) putni, 3) rahpuki jeb abeneeki (kas tif labi uhdeni ka uf šanšu semi dšihwo), ka tšchuhksas, wahrdes u. t. j. pr. un 4) simis. — Ziti wisi semati kustoni, ka wehschi, kufaini, gleemeschi, tahrpi, smizeni u. t. j. pr. ir peeskaitami pee teem bes mugurkauleem. Kustonu klases eedala kahrtās (Ordnung), kahrtas gimenēs (Familie)

Sadsihwe un sinatniba.

Latweeschu sirdiba kara-laukā.

Zaur awisehm dabonam wisjaukato apleezibu, ka kara-laukā, „kur ne-eet zits it neweens par to, ikatram tur pascham til jafaro,“ Latweets lihds ar wina kreesnibu un sirdibu wispilnigi teel atsihts un wispahrigi zeenits. Ne šen awisēs lasijahny ka Kurfeme jaw astonpadsmit behlu karā pasaubesufe, kas pa leelalajai dakai Latweeschu dšimuma.

- „Prom, sirdōs, brahli, uf karu lai steids!
- „Lai brihwibu iskarot trauzam!
- „Til karā wihru wehl zeeni un teiz,
- „Kur sirdigo dšird wehl sauzam!“
- „Ja dšihwibu karā taupiseet,
- „Nekad tad dšihwibu mantoseet!“

Tā weens otru usmudrinadami un eelaršedami wini ar warona droščibu, ar warona sirdibu dewahs eenaideekam wiršū un — atrada ari warona nahwi. Slawa, slawa teem! Weegla dusa teem, tahstajā fweeschumā! Uf schein saweem slawenajsem behleem war wisa Latweeschu tauta lepna buht! — Bet lai klausamees wehl zitu pateesu un jautu leezibu par saweem tautas brahkeem kara-laukā.

Mahzitajs Voesch, kas Donawas kara-laukā par dwehšetu ganu usturahs, ir laidis 7. augustā awisei „St. Peterburger Evang. Sonntagsblatt“ t. i. Peterburgas ewangeliskai fwehdeenas lapai rakstu, kurā tas par saweem lihdschinigajsem amata darbeem stahsta. Pa Simnijas lasaretehm ne-apniluschu mellejot, Voescha mahzitam laimejees daschus tizibas beedrus atrast, bet kuru skaitlis bijis daud3 mafats ne ka winsch zerejis. „Wifās lasaretēs, kurās lihds schim esmu apmeklejis,“ winsch raksta tahlafu, „esmu tikai Latweeschus atradis un weenu weenigu Somu (Simu) ofšeeru. Pirmaseem par godu nedrihtu atstahst nepeeminetu, ka wini stahw wijur wislabalajā

slawā. Matris juhtahs laimigs un ir meera, kad tas war no Latweescha tift apbeesnets; winu godprahtiba un ustiziba ir šen pasihstama. Kara-laukā wini peeder pee wisfirdigakajsem un pee wisusihstigakajsem sawā peenahkamā. Ne wineem šarunadamees runaju titai Kreewu walodu, isdaliju starp teem un lasiju ar teem, latwischahm grahmatahm truhstot, Kreewifus gabalus un nodatās is fwehtajsem raksteem. . . . Wisur dabuju eespaidu, ka eewainoteem tahda apmekleschana loti mihta un patihstama! — Tauterts.

Wahzu beedriba preeksch lauschu wefelibas kopschanas notureja sawu peekto šapulzi Nirnbergā, 25. un 27. septembrī š. g. Starp zitam leetahm šapulzē zehla preekschā, ka tagadejas mahzifchanas sistems skolās daschadā sind kamē meesas wispahrigu attihstichanos — it ihpafchi zaur to, ka pa agri un pahral leelā mehra behrnu šmabsenehm leel strahdat, pee kam winu muškeem gandrihs pawisant dihtā jastahw — tadeht leekahs buht waijadsigs, ka skola suhtamos behrmus tautas skolās agral ne-atkauj usnemt ne ka peh3 pabeigta 6. dšihwibas gada, un wideju un augstaku skolu wifu sematā klajē ne agrati ka peh3 pabeigta 9. dšihwibas gada. Wifās skolu pahrwaldēs, blaku ar teem pahrwaldēs lozefleem, kas sawu kahrtu aistahw un naudu preeksch skolās waijadsibahm atwehl, waijaga ari daktereem kahrt buht un lihdsi spreesf. —

(Šif zilweku wirs semes.) Peh3 wisjaunakeem aprehkinajumeem semes lobi apdšhwo 1,423,917,000 zilweku, t. i. gandrihs 28 zilweki nahk uf 1 kwadrat-juhdsi (t. i. uf tahdu plahšumu, kas tšchetstuhrains buhdams ir 1 juhdsi garšch un 1 juhdsi plats. Eiropā skaita eedšimotaju 309,178,300. Afijā 824,548,500, Afrikā 199,921,600, Australijā 4,748,600 un Amerikā 85,519,800. 1876. g. bija gandrihs 27 miljoni eedšimotaju wairaf ne ka 1875. g. Eiropas daschadu walstju eedšimotaju skaiti isdalalahs tā: Uf Wihziju nahk 42,723,249, uf Austreeschu-Ungaru walsti 37,700,000, uf Schweiziju 2,669,147, uf Holandi 3,803,527, Belgiju 5,336,634, Luksemburgu 205,153, Kreewiju 71,730,980, Sweedriju 4,383,291, Norwegiju 1,802,882, Daniju 1,903,000, Franziju 36,102,921, Angliju 35,450,000, Spaniju 16,551,647, Portugaliju 4,298,881, Italiju 27,482,174, Monako 5741, republiku Andoru 12,000

gimenes šķirās (Gattung) un pehdigi šķirās fēwifchās kufstonu wi-
fēs (Species). Tā par peem. ja es gribetu pehz kufstonu-finatneeku
eeraduma pateikt, kas gows par kufstoni es fāzitu: Gows ir fēwifchā
kufstonu wihe, kas peeder pee fihdamo kufstonu gremotaju kahrtas un
tuffchragu gimenes.

A. Tahda eedališčana ir koti labi, bet man leekahs ka tē wehl
leelas juščhanas noteek; ta es lafiju awifēs, tur bij Rihgas tščuhfčas
pee tahrpeem flaititas.

B. Awifēs laifam tščuhfčas garigā finā par tahrpeem fauz. —
Atstahfim tapehz tos tahrpiuus un raudfifimees uš preefchu. — Lin-
nē's iščazijumam, ka wišas fēwifchās organifmu wihešas paštahwoščas,
zehlahs Franzušis Lamarkis preti un paštahweja uš tam, ka fēwifchās
kufstonu wihešas til tad paleekot nepahrwehrtas, kad ahrigas dšihwes
buhščhanas tahs paščas paleekot. Tif drihs ka weena fēwifchā wihe
nahlot zītā widū un maife tad no paštahweščhanas newarot runat.

Lamarckis ihsti ir Dorwina preefchagahjeis un tā fahktas „Darwina
teorijas“ pamata lizejis, jo wiščah iščazija tahlatu, ka wiši augstakee
kufstoni attihstijufchees ar laiku no femakeem ahrigai dšihwes buh-
ščhanai pahrgrofotees. Winam truhka deefgan peerahdiščhanu, wina
pretineeki to pahrfpehja un ta leeta aplufja lihds Darwinam.

(Turpmat wehl).

Wišpahriga data.

Wehstules par Baltijas fadfihi.

No Theodora Holanda. XIII. wehstule.

Pagasta teefas likumigus pamatus un winaš buhščhanas no
ahreenes ihfumā aplufhojušči, došimees nu paščā teefā un mehgi-
nafim ari winaš eefčhpufi aplufkot. Bet eefkam to daram, eewehrošim
pirms kahdu fpreedumu par muhfu pagasta teefahm, kas Wahzu laif-
rakstōs par koti eewehrojamu apfihmetis.

Oberhofteefas adwokats, Julius Schiemann f., Zeligawā, ir
teefcham eewehrojamu rakstu laudis laidis Wahzu laifrakstā „Baltische
Monatschrift“, kurā wiščah peerahda, ka muhfu teefas notigi ween
pahrlabojamas. Bet kamehr wiščah preefchā wiščahm zitam teefahm
pagehr a) fndeeretus lozekfus un sekreterus, lai buhtu no kahdas
kahrtas buhdami, kas no amata tikai zaur teefas fpreedumu atzētami,
b) leelafas teefnešču lones (pirmās instanžes lozekkeem 3000, otrās
4500 rub.) un c) ka preefchā teefas lai wišas faušču kahrtas ir glu-
ščhi lihdsfigas, — tamehr wiščah no muhfu pagasta teefahm runā it
kā no kahdas eestahdes, kam neween zeribas truhfēt uš zif nezif labu
nahlotni, bet kuras teefibahm un peenahfumeem wehl jo fchaurakas
robefčas ešot jawehlf.

Bet lai labak lafam wina pašča wahrduš.

Pehz, tam kad Schiemann f. eepreefchā peeminejis, ka Kurfemes
pagasta teefas ar tahm zitam teefahm naw lihds rehfinamas (nicht
auf eine Stufe zu stellen), wiščah zītā weetā faka tā:

„Pagasta teefas teefneščhi teef no pagasta fapulžes uš trihs ga-
deem iſwehleti iſ femneeku pagastu lozekkeem kas, tā pats no fewis
faprotams, ne finatniſki, nehj ari kaut kā praktiſki teefu finatnišā
mahzijuſchees. Daudsreis tit ko lafit un rakſtit praſdami, bet liſu-
mus un wina iſſkaidroſchānu nekad neprafdami, teefneščhi teef waditi
no pagasta-frihwera (?), kurſch pats kahdas klafis aprinka-fkolā
zauri gahjis un pehz tam kaut kahdā teefā kahdu femu frihwera-weetu
(Subaltern-Posten) iſpildijis.“

„Teefneščhi deen par welti, frihwera lone, kā pats no fewis
protams, alaſch ir koti maſa.“

„Ir gan taiſniba, ka ſchihš teefas, kam tadehlf truhfēt jeb kura
galwoſchāna, ko no teefneſchā war pagehret, zitadas newar buht, ne
kā winaš ir, jo labi nodibinatu teefu ne weens, nehj ari wairaf pa-
gastu kopā newar uſturet. Tadehlf wehl jo wairaf ir noſchelojama
leeta, ka pagasta teefas pirmās instanžes teefahm teef lihdsfigas turetās
wina amata-waras dehf, un ka wina, tiklihds ka kahds pagasta lo-
zeklis ir apfuhdſets, pirmo fpreedumu war taifit wišas žiwil-leetās,
lai buhtu zif leelas buhdamas.“

Julius Schiemann f. nu atron par wajjadſigu, ka pagasta tee-
fas amata-wara leeliſkam kfuhtu pamafinata, tā ka tai peekriſtu tikai
neeku-leetas lihds 25 rubkeem, lihgumi ar mahju puifcheem un meitahm,
lihlafchānas un eepreefchās (bet ne wiſgaligas) ihpaſchuma nodibi-
naſchānas pee ſtrihdeem ſtarp femneekem.

Šcho ſawu pagehreſchānu wiščah grib attaiſnot zaur to,

a) ka pagasta teefahm, kas pehz wina ſaſtahwa tikai pehz
labakas atſihščhanas un pahrlēezinaſchānahs waretu fpreest, taſchū
jaſpreeſch pehz likumeem, pehz femneeku likumu grahmataš un kur ta
nepeeteef pat pehz ſemes-likumeem;

b) ka pee zif nezif ſwarigakahm leetahm ta kahrđinaſchāna,
fpreest pehz patifchānas, pee daudš pagasta teefahm pa daudš leela
iſrahđotees, waj tikai zaur ſrihwera wainu, to Schiemana f. neſinot,
bet taš noteekot tahdā mehrā, ka daudšreis pat ta eeruna teefot zelta,
ka protokoli neriktigi, un tahdas eerunaš newiš alaſch ešot netaiſnaš.

Ne-aprobeschotas amata-waras faunums pee pagasta teefahm gan
mehginatš nowehrst zaur to, ka apelazijaſtanžē jaunas eerunaš un
peerahđijumi atkauti, bet taš ne ko nelihdsot, kad warbuht kahds iſ-
teikums protokoli ſaraktiſts, kas waj pa wiſahm naw iſteiktš, waj
taſchū ne tā, kā taš protokoli ſaraktiſts. Tahda nekahrtiga ſaral-

Eiropas Turziju 8,500,000, Numeniju 5,073,000, Serbiju 1,377,068, Montenegriju
190,000, Greckiju 1,457,894. Turzijas eedfihwotaju ſkaitš Eiropā, Afijā un Afrikā
iſtaija 47,600,000, no kureem dšihwo 20,500,000 Egiptē, Tripoli un Tunī un
13,000,000 Afijā. Kreemijas eedfihwotaju ſkaitš ir apreſhinatš uš 86,586,000 dweh-
elehm, t. i. 900,000 dwehſetu wairaf ne tā 1875. gabā. Rihtindijā, zif tahū ta
Angteem peeder, ſkaita 289 miſjonu, Rihnā 405 mil., Japanē 33,299,014 dwehſetu.
Londonē eedfihwotaju ſkaitš ir 3,489,428, Pariſē 1,851,793, Nujorkā un Brulleinē
katrā 1,535,622, Berlinē 1,045,000 un Wišnē 1,001,999

Kahdas Franščū awifēs koreſpondents, kas Romā dšihwo, rakſta no tu-
reenes ſchahdu ſmutu ſtahtianu: Kahdai damai — iſ kaut kuras katotu walſts — iſgu laifu
lahja bija ſlima bijuſe un kluwa peepēſchi weſela, pehz tam kad wina uš kahdas deem-
bijigas draudſenes eerunu kahdu laiku bija ſwehtā tehwa ſeki walkajuſe. No pateijibas
dſihla wina zekoja uš Romu un ſtahtija pahweſtam to břiſnumu. „Tad Jums tai
leetā wairaf laimes ne tā man, mana meita.“ Pius IX. wina atbildeja, „weena no
manahm ſeſehm ir iſdarifuſe, ka Juhs warat ſtaigat; es neſaju diwas, un waru knapi
uš abahm lahjahm noſtahwet.“

(Šwehtā Franziſka žepure.) Sawoijā kahdas ne leelas draudſes baſnizā
atronahš apalſch glaſhes trauka „ſwehtā Franziſka ihſtenā gardibine.“ Iſ ſwehtdeenas
tahš aplahrtines deembijigee eedfihwotaji ſteidſahš bareem baſnizā un luhdsjahš atwehli,
ſcho „ſwehto“ žepuri drihſtet aiftahrt. Tiklihds labš pulziniſch tizigo ſalafſhees, keſteris nonem
uſlikto glaſhes trauku, un kautini tad ženſchahš godbijibas žeenigo žepuri ar pirtkeem
aiftahrt, waj ſawas luhgſchānas-kreles waj lahda ſwehtūla bilbi u. t. pr. lahdas reiſes
pee tahš peepēſt. Par ſwehtā žepures aiftahreſchānu jamalſā tikai 2 naudas gabalini,
kamdehf deembijigee pee ſchihš laimes alaſch bareem ſpeefchahš! Bet ne ſen kahdā
ſwehtdeenā atgabijahš tahds notilums, kas gan waretu padarit, ka ſchis eenemſchānas
awots iſſihl. Kā alaſchū, tā ari toreif, žepures-žeenitaju ſkaitš nebija wiš maſš un
naudas gabali lihtin lija keſtera laſtītē. Tē newitot kahds ſwehtā žepuri pa rupji
aiftahra, ta apgahjahš, riteja un noriteja no ſawa goda-ſtahwoſka pee ſemes. Wiſi

leezahš iſtruhfufchees un weens femneeks pagel žepuri no ſemes. Semneeks to iſt
leeliſkam godā žeenitu leetu rokā turedams, ſinlahrigs wina groſa uš wiſahm puſehm
un žiti tāpat ženſchahš to klahat apſkatiš. Bet tā tee deembijigee kautini iſbrihnijahš,
žepures eefčhpufē eerahđidami tos wahrduš: „Julius M. eefch Annecy (L. Annecy).
Bet Julius M. Igs naw nelas žitš, ka kahds tai apgabalā koti paſiſtamš žepurneeks

Wišnes lapās ſtahw: Rūpat jaſauttee rekrufchi ſtahw frontē, korporala
Igs apkatakš ſawuš laudis. „Klauſees, Rowat.“ wiščah peepēſchi weenam rekrutam
uſſauz. „kas tad taš par ordeni, kas tew pee kruſtithm ſchuhpojahš? Netrutš Ro-
wats atbild, kaunigi azis nolaiſdamš: „Medala, ko muhfu gows uš pehdigo ſemkopi-
bas iſſtahdī dabuja.“

(Žoti teefas preefchā.) — Nujorkā ne ſen atweda Wahzu polizejas-teefneſchā,
Otterburgā, preefchā kahdu weefnizā „Pee Mahtes Grün“ uſkertu Wahzu deedelneeku,
kurſch uš teefneſchā jautajumeem tā atbildeja: „No kuras ſemes Juhs eſat?“ „Ari
es biju Artadijā dſimis.“ „No tā Juhs dſihwojeet?“ „Pee ſaimineeka demiga ne ſen
es ſehrtees biju.“ „Kur Juhs dſihwojeet?“ „Tā ſeme ir manu lahju pameſiſis, ſala
taš Rungš.“ — „Sulain“, teefneſis ſazija, „kuhtret ſcho deedelneeku uš 30 deenahm
uſ ſalu.“ „Atkajet!“ deedelneeks eefauzahš. „Ja ſchintofi laita trihs deenas man,
lihds ſaderinat mahju bruhdganam, tad atſtaſchū draugu tew kihlahm.“ Teefneſis
jautaja ſmihdams: „Al tā, tad Jums netruhfēt galwoſchānas?“ „Ne,“ deedelneeks
atbildeja. „Kas taš ir par tahdu, kas par Jums galwoš?“ — „Es Jums doſchū
galwoſchānu no Schillera.“ („Galwoſchāna“ (Bürgſchaft) ir kahdas dſeefmas wirs-
rakſts, las rihtmēta no Wahzu leelā dſeefmineeka Schillera.) Teefneſchā duſmas newa-
reja paſtahwet preefchā palaidna kahrtigeem joteem un wiščah palaida to břihmā; bet
pamanidams, ka taš attihſtiš žilwels un mehlebamees, tam kaut tā warbuht waret
palihdſet, teefneſis wehl reiſ jautaja pehz wina ihſtā wahrda. „Ar wahrdeem ne-ſimu
iſſatams!“ deedelneeks iſſauza, palozijahš un bija paſudis. —

stischana noteefot waj ar kaunu nodomu waj zaur nepražānu, kas — kā jau minēts — it weegli warot gaditees. Weidsot pagasta teefa, kā pirmā instanze, esot wišās leetās glušchi newaijadšiga, tadehš ka leelafās leetās alafsch apeleerejot.

Til tahl oberhofteesas adwotats J. Schiemann k. par muhšu pagasta teefahm. Tagad nu mehs par tahm runasim tahdu wahrdu.

Wispirms nebuht newar leegt, ka tahs wainas pee muhšu pagasta teefahm, ko S. k. ihpafchi peemin, pa dafai teefahm ir un pastahw, lai gan ne wišās pagasta teefas un ne wišā skrihweri tē glušchi weenadu slawu pelnijschi. Turpreti mehs ar S. k. ne-esam wis weenadās domās par šho wainu zehloni un šaknehm, un šchi domu šawadiba jau tadehš ir eewehrojama, ka katrs no mums beidsot us pawišam zitadu galafpreedumu aisuahš. Šo kamehr S. k. to wainu šalni zerejis atrast pee Latweefschu teefnefcheem jeb winu nemahzibas jeb garigas nepfehzišas, un pehz tam tad beidsot šawu spreedumu taifa, tamehr mehs winu atronam tanis šadšihwes buhšchanās, jem kurahm muhšu pagast. teefas zehlušchahs un pastahwejušchahs, un domajam, ka minetas wainas it nebuht naw nedsedejamas. Apluhkofim šchihš šadšihwes-buhšchanās druszin jo turwafi.

Katrā teefā, kur nemahziti teefnefchi, koti šwarigs amats ir sekretera jeb, kā pee pagasta teefahm, skrihwera amats. Lihds 1. janwarim 1867 pagasta teefas-skrihwereis un newis pagasta-skrihwereis, kā S. k. šaka, škuwa derets un apšiprinats no muišchas dšimtskunga, bes kā pagasta teefa waj pagasts pret to ari titai wahrdina buhtu drihštejušchi runat. Tadehš ja lihds tam šakam tahdi skrihweri, kā S. k. peemin, pee muhšu pagasta teefahm teefnefchus wadijuschchi un protokolus nelahrtigi ralsiijuschchi, tad teefa un pagasts pee tam nebija wainigi. Bet ja weenā waj otrā weetā wehl tagad tahdi skrihweri buhtu, tad pagasteem newar šaunotees, ka wineem 10 gadu šakā naw isdeweš wez' un wezas buhšchanās iselbet un peepeschi wišās skrihwere weetas mahzitus un pilnigi derigns wihrus eezelt. — Tapat muhšu pagasta teefnefchi naw pelnijschi to pahmetumu, ka wini naw mahziti un šikums neprot. Kamehr Latweefcheem eepfehšchana dota mahzitees, tamehr wini mahzohs, un kad ta audse nahšs wihra gadōs, kas tagad pee-ang, tad mums buhs til tahl mahziti teefnefchi pagastōs, ka tee bes nosaršchanas ar pilsehtu teefa lozesteem warehs mehrotees, ja tas pa dafai jau tagad naw. Turpretim šikums šinat un isprast war tikai tahs semes eedšihwotaji, kuru walodā šikumi pašludinati. Latweefcheem šchis labums un šchi katra pawalstneeka teefiba naw bijuši peefškirta tan mehra, kā tas wajjadšigs, lai wini šawus šikums špehtu šinat un isprast. Kuršemes šemneeku šikumu grahmata no 1817. g. ir tahdā Latw. walodā tulkota, ka tahds Latweetis, kas nepfehzi weenā rolā šho tulkojumu, otrā Wahzu šif. gr. turet un abas šakit, to pa dafai nepfehzi šaprast. Pa dafai šho šikumu nosazijumi atkal ir atzelti un pahrtaišiti bes ka tas Latw. walodā buhtu eewehrots. Tas pats šakata no ziteem šikumeem, kas šapat ihpafchi ari laukpagastu lozesteem šakiti un šaprot. Dauds no tahdeem šikumeem wehl šchodeen naw Latw. walodā tulkoti, tā par peem. kriminal-strahpes šikumu grahmata, meera-teefnefchu strahpes-nosazijumi, Balt. priwat-teefibu šikumi ic. Ziti tulkojumi turpretim gul waj gubernas awižes, waj teefu aktis. Tikai wisjau-nakōs šakōs Kuršemes gubernas wiršwalde koti ruhpiגי gahdā, ka šemneeki tos šwarigatos šikumus dabotu šawā walodā šawās rokās, un par to Latweefchi šinahs pateittees.

Zaur zaurim nemot Schiemann šgam kā jau augšcham minēts, ir šakniba tan šinā, ka wišas muhšu teefas buhšchanas bet ihpafchi ari muhšu pagasta teefu nodibinašchana ir tahdas, kā tahs turpmat ar labu šakmi tā newar pastahwet un buhtu pahrtaišamas, pahrlabojamas, žik ahtri ween Waldibai tas buhs eepfehšams. Bet šchi šaknuma šakne šaknē aba šchinis nodibinašchanas-buhšchanās, ne wis pee pagasta teefu lozesteem un teefas skrihwera ween, kā Schiemann k. domā. Un ka wišch tā domā un ne wis muhšu pagasta teefu pamatus par wainigeem tura, to peerahda tas, ka wišch šchos pamatus nebuht negrib pahrlabot, bet pagasta teefas, jau winu šastahwes dehš, peefšakita pee eestahdehm, šam ihsta dšihwibas špehta til plafchās robešchās, kā tahs lihds šchim pastahw, pa wišam truhštot! Mehš turpretim pawišam otradi domajam, ka pee tahdahm pat buhšchanahm muhšu pagasta teefas dauds labatas nebuhtu bijuschas, ja wiau lo-

zefki pat wiš buhtu študeereti wihri bijuschchi un otradi, ka tee pafchi lozefki, kas tagad pee pagasta teefahm, šchihš teefas pazeltu augštu pahri par winu tagadejo šahwofli, ja wiau nodibinašchana buhtu užitada.

Scheitan ir tahs zefka-juhtis, kur mehs no Schiemana k. atšchikramees.

Mehginasim šchos teikumus peerahdit.

Wairaf ne kā pusšimts gadus Kuršemes pagasta teefas pastahwejušchahs tan amata robešchu plafchumā, kuru S. k. tagad grib šaraukt til šchauru, kā augšcham minēts. Ne mas negribam ihpafchi ismeklet tahs pretibas, kas wina preefšchikumā atrodamas, ja to ihsti apluhko (par peem. wišch pagasta teefai weentahrt grib til masu waru peefškir, ka tā tikai par tā šakutahm „neeku-leetahm“ (Bagatell-sachen) lihds 25 rubl. waretu špreest, bet otruhahrt wišch tai atkal grib peefškir špreescham par šonehm un šihgumeem, kas pee muhšu tagadejahm buhšchanahm tahdu pahri par 100 rubleem šneedsahs!); mums peeteel peefšimejot, ka tahda šaraukšchana jeb waras pamafinašchana buhtu pawišam pret šakta garu, bet it ihpafchi pret wehšturi-gas attihstibas šikumeem, us šureem muhšu lihds eedšihwotaji alafsch un wihur til labprast atšanzahs, šuram šakram šaunam preefšchikumam šawu „historische Tradition“ preti šeldami. Teefu un šaknibas šopšchana preefsch katras tautas ir koti šwariga, jo no tahs atlez winas lahtiga attihstiba; tamlihds wina ir gariga wara, šwariga teefiba, ko neweena tauta bes it ne kā un bes pilna eemēla no rokahm negrib isšakit. Ne weenai tautai naw un newar buht weena alga, kas winas teefnefchi, ihpafchi pirmā instanze Tadehš šreewijas šeisars ari Latweefcheem galwojis, ka wini pirmā instanze škuhs teefati no teefnefcheem, kas is winu pafchu widus eezelti, it kā Wišch zitahm tantahm un lahtahm atkal žitadas teefibas galwojis, ko tahs usluhko kā dahrgu, ne-aišteekam garigu waj šakzigu mantu. 60 gadus Latweefchu šemneekum pirmā instanze ir pafcheem šawas teefas. Pa wišu šho šakni wini wispahrigi nemot ir peerahdijuschchi, ka wini šchihš teefibas žeenigi. Un šem tahdahm buhšchanahm wini to peerahdijuschchi! No meefigas wehredšibas nu pat kā atšakiti un gariga wehredšiba wehl guhšiti, Latweefchi preefsch 60 gadeem žehla pafchi šawus teefnefchus. Bes mahzibas, bes grunts ihpafchuma, bes dšihwes drošcheem pamateem bija šchee teefnefchi. To šinadama, Walsts walodiba wineem muišchas polizejas jeb dšimtskungs eezehla par pehrmindereem. Bija til šaknēeki til šakpi, no šureem tos teefnefchus iswehšleja, jau tā kā tā pilnigi kunga warā un rokās — to reiš tatschu tagadejo agraršikumu wehl nebija —, tad pagasta teefas lozefki ari wehl zaur šakidru un šrupi nemtu nosazijumu šikumu grahmata bija pilnigi muišchas polizejas wiršusluhkošchana, pat strahpes warai nodoti; par peem. muišchas polizeja jeb dšimtskungs apšiprinata teefnefchus waj pirmo reiši atmeta eewehletos kandidatus, kas winam nebija pehz prahta; wišch wareja, polizejas šinā, neween wišu pagasta teefu atzelt un winas waru žiteem ušdot, til ka tas tad bija aprinka teefai šapeerahda, bet ari teefas preefschchēdetaju un tos žitus lozefkus noteefat us noluhgumu, šchahdes atlihdsinašchana, us naudas strahpi lihds 3 rubleem, waj ari us areštu lihds 48 štundahm. Šai wiš eetu pilnigi, tad dšimtskungs wehl bija ta šwariga teefiba, pagasta teefas skrihweri eezelt, atzelt un aiššihš projam, it kā šawu šakšeri un piškeri.

Daschadas šinas.

No ahšjemehm.

Politikas pahrlats.

Šif šinahrtigi žeen. šakitaji ari no mums pirms šagaibitu wehštis par beidsamajeem notikumeem Franzijā, tad mehs tomehr dahrgai tehwijai ir šche newaram garam eet neminejuschchi, ka šara šikenis abejōs šara-šakōs beidsamajā šakā muhšu buhšchigeem šareweem peepeschi leelškam par labu greešes un ka zaur to ari politikas šinā daschs aiššpreedums škuhs pee malas šikts, daschs nepareišs špreedums pahrlabots. Št kā deeniškā dšihwē nelakā „pilnās-štodas-draugi“ gruhšōs šakōs pa dufcheem ne-uššwer ne lotes šmaguma, bet turpreti šawam žitreišejam draugam wairaf wehl ne kā šwešchimeeki met ošinas

un dubkus wirsü un aprunä un faimo to un zet winam nifnu flawu, — tä ari tautahm un walstihm zitreisjee „labu-laitu-draugi“ greešč müguru un palihdi tahs sobot un teesat, tik lihdi ka winahm us kahdu brihdi ne-eet pa prahtam. Ari muhsu dahrgoi tehwijai tahdu nejeħ- dfigu draugu jeb eenaidneeku netruħst un muhsu Walstis waldibai bija dafħs labħ ruħts pileens jabauda pa to lailu, fameħr Turkeem, ka islikahs, us kara-lauta tilai laila fmaidija. Is fmaahm no kara-lau- teem zeen. Iasitaji pahrelezinafees, žil ne-ustiziga laines mahmalina Turkeem bijuše un žil ahtri fagruwis tas zeribu-naminšč, ko Turki un winu draugi tik ahtri buhweja, — sinams bes ihstā meistera. Wi- nus atstahdani pee fawu pahrpilno zeribu drupatahm un Kreewijas nenowehletajeem atkandani idabot to zeku, pa kuru tee fawu „pahre- leezinaščanos“ un atkal waretu greešč us otro puš, — meħs do- damees us **Franziju**, us to weetu par kuru beidsamaja laila til dand- runats un raštits. Pag. num. meħs isfazijahm zeribas, ka republika- neešči pee tautas suhtan jeb weetneeku wehleschanahm unwareħs. Tagad warom suot, ka fchihš zeribas peepidijuschahs, ka republika- neešči teesčam uswarejuschi, jo 2. (14.) attobri idaritās wehleschanas israhda, ka par tautas weetneekem eezelti 317 republikaneešči un 199 republikas pretineeki jeb konserwati, jeb kchnina waldibas peekriteji. Stary sčheem 199 ir: 99, kas Napoleona žilti grib par walditaju; 45, kas us wisu wiħsi grib kchnina walsti, lai walditu kas waldidams; 44 tahdu, kas wezo kchninu gimeni augstā zeenā, tura un 11, kas Orleano gimenei peekriht. Par walstis fapulzes lozskli, eezelts un proti ar koti leelu balsu wairakumu ir ari Gambetta, siuams no republi- kaneescheem. Gambetta pašudinajis rakstu, kura wiħšč iskaidro, ka republikaneescheem Walstis fapulže pa wisam buħščot 340 balsis, ta- deħt tad alafsch paprahws balsu wairakums.

Cepreeščhejds numurōs jau ešam iskaidrojuschji Frantschu walstis buħščanas; bet pa tam wairak finti lasitaju peenahuschji klahi, tadeħt ihšumā wehl reis tahs iskaidrosim, lai wiħi lasitaji atsihtu žil fwarigi tee notikumi, par to meħs sčhodeen sinojam.

Pehz kara ar Wahziju 1870—71. g., kur Napoleons III. no waldibas tifa atzeltš, Franzija palila par republiku jeb brihwalsiti. Wisu augstakā wara litumu doščanas leetās ir walstis fapulzei, kura ij 522 tautas suhtneem pašahw; iħpildidama wara ir prezidentam, senatam, ministereem. Pirmais presidents bija nelaiķa Tjehrs, peħz wina eezehla feldmarschaln Mat Mahonu us 7 gadeem — lihdi 1880. g. Franzijā, ka jau katrā attihstitā jeb kulturās semē, ir dafchadas par- jas: republikaneeschi, ultramontani (kas no melnajeem t. i. garignee- teem teel waditi un peħz preešteru swilpja isturahs); Bonapartisti (kas Napoleona žilti grib zelt us kchnina krehslu), Orleanisti re. Wisas fchihš beidsot minetas partijas išeet us republikas apgahščanu un kchnina waj lejara waldibas eezelščanu, tadeħt winas stahw fihwā kara pret republikaneescheem, kas atkal tilai republiku grib. Lihdi fchi gada 16. maijam republikaneescheem Walstis fapulže bija 364 un winu pretineekem tilai 158 balsis; ari ministerei peekrita pir- majeem. Mat Mahons lihdi tam lailam isturejahs teizami, bet mel- najee un legitimisti strahdaja neepeekujuschji pret republiku un samušinaja un fagrosija beidsot Mat Mahonu pret republikaneescheem, kuzi alafsch tik to spreedā un peeneħma, kas republikas waldibas formai par labu wareja nahkt. Mat Mahons pee tam dafchā labā sinā bija „zauri kritiķi“; un us republikaneescheem jau tā ka tā ihgns; tadeħt wiħšč — fawu peħz walstis nodibinaščanas-litumeem prezidentam peesčkirtu waru isleetodams — us melnajo padomu 16. maijā atlaida ministerus, kas republikas draugi bija, un walstis fapulzes lozsktus, pirmajos — lai winu weetā eezeltu legitimistus (kas kchninu grib), walstis fapulzi — lai winas lozsktus pa jaunam iswehlejot eezeltu pretrepublikaneesčus, tahdus, kas waldibai peekriht un pret republiku strahdā. Rahds no- doms Mat Mahonom pee tam ihsteni bija, — waj wiħšč teesčam republiku gribeja apgahšt un kchnina waldibu dibinat, waj pats us trona nošehstees, — tas wehl sčhodeen skaidri naw isprotams. Bet tee lihdsēkti, ar ko wiħšč pret republikaneescheem strahdaja, peerahda skaidri un gahšči, ka wiħšč to leetu koti nopeetni usluħtoja. Jauna melnaja ministereja uslika wiħur un wiħeem dšelšcharoku wirsā, kur un kas til jo brihwali isturejahs un runaja. Amata-wiħrus atzehla, brihwprahtigahs wiħrus, stary teem ari Gambettu, nodewa teesčam, awiħes un grahmatas aifšleedsa un spaidija, ihši falot: ta brihwala

walstis wisā Ćiropā us reiši pahreħrtahs par tahdu, kur brihwiba pilnigi fahstita un wajjata. Bet ar to wehl nepeetika: wajjadseja ari wehl ruhpetees, ka Frantschu tauta pee nahloščahm wehleschanahm Mat Mahonom pa prahtam wehletu. Tadeħt wiħšč brantaja aplahrt, tautas labpatiščanu zeredams eeguħtees, un suhtija rakstu peħz rak- sta laudis, mehginadams eeteikt, ka wiħšč tilai tautas labumu gribot. Netruħla ari kas to tizeja, jau tadeħt, ka melnaje isleetaja kanzeles un biktī — ka jau dafchā labā weetā — laudihm prahtu grosidami, ar eli un nguini brandedami, ja neklausiščot, ko melnaje grib. Frant- šču femneeki ir koti nemahziti un tadeħt — koti kizigi. — Turpretim republikaneesču fapulzes un raksti wiħur kkuwa apspeesti, winu wadoni us zeetumu noteefati.

Tā tad melnajo jeb Mat Mahona leħgeri sčuhpojahs tams jautās zeribas, ka republikas partija beidsot tatschu buħs katausta, uswareta, — ka ultramontani un legitimisti un Orleanisti un Bonapartisti walstis fapulže nahščot pee waldibas. Bet Frantschu tauta ir ru- najuši un — fchihš zeribas ir wehja: republikaneeschi ir paturejuschi wirsroku, — pee wisahm wajjaščanahm un apspeeščanahm, — kaut jo winu tagad walstis fapulže majak, ne ka preešč 16. maija.

Ko nu Mat Mahons un wina partija darihs? Waj wiħšč walstis fapulzi wehl reis suhtihš us mahjahm un israhstihš jaunās wehleschanas, ka wiħšč peħz likumeem gan war darit? Waj Gambetta kħhs fanents un zeetumā liltis?

To israhdihs nahlotne.

Bet tas, ko republikaneeschi pee sčheem žihineem panahuschji, ir koti dandš, ka wini pro tihstās robeschās palikt, pat wisu leelafajās fadših- wes aulfās, tā ari pee beidsamajahm wehleschanahm it ne kur nemeera naw bijis, — wiħur ta leelakā kahrtiba. Zaur to wini ispelnijusčees atsiščanā un zeemščanā no wisās Ćiropas, pat no teem, kas senak winu draugi nebija, kas brihwibu un brihwwalstis eenihd. Bet jo leelakā meħrā ne ka zitur tas manams **Wahzija**. Buhtu melnajo partija pee waldibas nahušī, tad naw jaščanbahs, ka ta — ihpašči wehl paštubinata no Romas — buhtu mellejuse atreebtees pret Wah- zeem, teem kuru peesazidama. Tagad ta leeta ir žitada: tagad Fran- zija republikas pamati atkal nodroschinati, un fameħr tur republika pašahw, tameħr Wahzijai tik ahtri naw eemešla, no Franzijas kuru fagaidit. Tadeħt it ihpašči Wahzija ar leelu ilgofčanos gaidija, ka Frantschu wehleschanas nobeigfees; bet pa dalai ari wisā Ćiropā, jo wairak Kreewija, tadeħt ka Wahzija Kreeweem ir dandš leelaks atspaidš un speħzigahs draugs fameħr ta pate naw kara, un tadeħt ka tilai zaur to wisā Ćiropa teel pašargata no wispaħriga kara. Tapeħz tad ari wehl turpmak Ćiropas leelwalstis ar leelu usmanibu noluhlofees us Franzijas fadšihwes-ruhģščanu. — Pee Wahzijas ešofšheem mums beidsot japeemin, ka tureenes eesčhleetu ministeris grafs Eulenbergis eesneedsis luhgumu, lai to no amata atlaisch, ka dšird — Bismarka deħt. Tā tad rahdahs gan ka teesa, ko par Bismarka nodomu sinojahm (katru ministerei gahšt, kas winam buhtu preti), jo grafs Eulenbergis newis it wiħur bija Bismarka domās. — Leelu isruħtšchanos padarija Wahzija, ihpašči Pruhščōs, diwu naudas-banku fagruščhana, no kurahm weena, Stettinē, kahdus 11 milj. mahrkas (peħz tagadeja kursa ap 5 milj. rub.) paradu eetaifšijuse. Direktors, kas pee tam wainiģs, fawim padarijis galu un tā no lai- ziga šoda iģglahbees.

No žitahm pušehm ihpašču fwarigu sinu sčim briħščam naw ko wehstīt.

G. M.

No eesčšjemehm.

Ar Tehrpatas mahzibas-apriņka apriņka- (kreiš-) sk o- lahm stahw koti behdigi, ka kauschu apgahšmoščanas Ministeris par 1875. gadu sino, bet zeriba us winu pahrlaboščanu. Masatais peederigās draudšes fahł winahm labaku listeni fagahdat. Tā Tehrpatas, Sel- gawas un Seepajas pilsehtu draudšes nodomajuschas jaunās pilsehtu skolas dibinat; Kuršemes muiščneeziba ešot jau kuratorim rakstu preeščā lituse, peħz kura wisas gubernas apriņka-skolas us muiščneezibas reħkimuma buhta japahrtaiša. Mihģas pilsehtas draudse nodomajuse, 350,000 rubku nowehlet preešč skolu eetaifščanās un 70,000 rub. preešč projekteereto skolu uštureščanas. Ka tahdas dahwinaščanas

zithm fahrtam un pilsschetu draudsehm Baltijā par preekschihmi deretu, tad buhtu eespehjamā, tahs tur pastahwofchas pilsschetu elementar-skolāš pareiji eegrosit.

Warschawā. Pehdejā laikā tē bijis leels truhkums pee sīklas naudas manamā, kas šchim brihšcham zaur to nowehrsts, ka no Peterburgas par 50,000 rubteem kapara un sudraba naudas turp aissuhtits.

Waldibas wehstnefīs raksta, ka Augštāis Kungs un Keisars Wisschehligi apdahwinajis leelfirstu Krona mantineeku Aleksandru Aleksandrowiſchu ar sw. Wladimira ordeni pirmās klases ar sobeneem par wina uszihtibu uš kara-lauka; tāpat arj leelfirstam Wladimiram Aleksandrowiſcham dahwinajis otras klases sw. Wladimira ordeni ar sobeneem.

Si Rihgas. Swehtdeen, 2. oktobri, ar Balt. skolotaju seminaristu laipnigu peepalihdsibu, „R. L. B.“ namā konzerts tika isrih-fots. Cepreeksch jau zaur „Rihgas Lapas“ 43. numuru tapahm uš to usmanigi dariti, ka tur ihsti zeenigā wadona, Ahrgal f., puhlinus un uszihtibu buhšchot redset, tadehļ jau ari ſawu artawinu neschelojahm. Konzerts, wispahrigi nemot, isdewahs koti labi, titai „Balt. skl. seminaristu fori ar „B. L. B.“ wihru fori ſalihdsinot, wareja ſkaidri manit beidsamā nepilnibu.

Publika it ihpahchu patihšchannu israhdbija, kad seminaristi uš ſkautuwes parahdijahs un ar ſawu mahſku ſkautitaju ſirdis zilaja. Buhtu wehlejamā, ka zeen. seminaristi ari uspreekschu muhs ar ſawahm bal-ſim eepreezinatu un ka zeen. „R. L. B.“ wihru forā wadonis no wineem preekschihmi nemtu.

Ka Ahrgal f. puhlini daudsref ar usteikschannu Ioneti, to mehš waram „B. w.“ un „B. Lapā“ lafit, bet tē buhtu mineteem laikraſteem ja-atgahdina, ka „pahraſt leela usteikschana ir ſkaidiga.“

Maijons.

Do Leepajas. Pee mums tagad, gods Deewam, jau wairaf reiſu Latweeſchu teatrs B. kunga namā ſpehlets. Teatra namā tadehļ wehļ neſpehlē, ka ſpehletaji jauni un ne-eedroſchinahs preeksch leelas publikas israhdbitees, gribedami ſawus ſpehkus pirmaf maſa pulzina preekschā ismehginat, jo wairaf eestipriinatees un tad tika leelaku publiku daſchus wakarūs eepreezinat. Spehletaji wiswairaf ir jauneki un kahdas trihs jaunkundses. Maſka lihds ſchim bija pehž patihšchannas un ſarkana kruſta beedribai par labu. Lihds ſchim ſchihš lugas ſkuwa israhdbitas: Midſenis teeſas preekschā, Szits Moſes, Augſti weeſi un Sulainis par dakteri. Leelu patezibu pelna pee tam wiswairaf ſchee kungi: B. kungs par laipnu teatru isrihloſchannu ſawā namā un peepalihdsibu pee ſpehleſchannas; L. kungs zaur ſawu weiklibu, Szitu Moſu israhdbidams. Domaju, ka gan ne pats lugas ſarakſtitajs to weiklaci ne-isdarihs ne tā L. f. Pateeſi preeksch redset, žif dabigi, weikli un uſjaurinadami winam tas isdodahs. Ari R. jaun-kundſe Abeli itin kreetni prata israhdbit. M. kungs pirmos wakarūs Midſeni gan druſzin paſtihwi ſpehleja, bet pehžaf gahja itin brangi. Laikam eesahkot nebija dauds watas bijis eemahžitees. Bet tas jau ſinams, ka wiſs eesahkums gruhts. Ar laiku ees wiſs itin labi un brangi. — Publika teek luhgta, par israhdbiſchannas laiku neſmehket, jo weenam fahrtam tas naw wiſai peeklahjigi un otram fahrtam tahs maſas ruhmes gaiſu zaur zigaru duhmeem padara koti netihru. Tad wehļ beidsot zeenijami ſpehletaji un zeenijamas ſpehletajas top luhgti, drihſumā teatru namā jo leelakai publikai kahdus jautrus wakarūs ſagahdat.

R. u. — 8.

Wehstule no Plewnas apfahrtneš 18. ſept. Dewitā korpuſa poſizijas pee Plewnas wehļ arweenu no mums teek apzeetinas. Schihš poſizijas ir pee Grivizas ſahdſchas, un ſneeds ar ſawu labo ſpahrunu lihds Rumeneem un ar kreiſo lihds 4. korpuſam. Tagad ir eš dabuju ar ſaweem ſaldateem apafsch eenaidneeku lodehm ſtrahdat. Wakar man brigades komandees usdewa weenu batariju uſtaifit. Jaw wakarā eš ismehroju, aprehlinaju un appraudu batarijas weetu un nakti pulkt. 2. mana batarija bija pabeigta. Ap pulktēn 10. wakarā Turki ſahka no ſawas redutes uš Rumeneem ſchaut. Mana batarija atronahs akurat apafsch wina ſchahweeneem, un nu ſahka lodes gar, pahr un ap mums ka bites duhkt, bet neweena no mums ne-eewainoja. Pahr manu galwu pahrwilpoja maſakais 20 lodes, bet preeksch manim gluſchi neſkaidigās, tadehļ ka

eš aif ſemju walnehm ſtahwuje. Loti reebigs ſtats manahm azihur bija Turki redute, ap kuru wehļ ar weenu (no 30. augusta) ne-ap-rakti Turki lihki apfahrt mehtajahs. Kad leitenants T. ſtrahdaja, Turki iſchahwa uš muhsu ſapeereem 13 granates, bet ari neweenu ne-eewainoja, tadehļ ka wiſi koti ismanigi aif walnehm paſlehpahs. Schodeen eš aifgahju uš Rumenu reduti (pee Grivizas). 150 aifš no ſchihš redutes atſtatu atronahs Turki redute, kuru Rumeni ar ſapeereem aplehgerē un winai ar tranſchejahm (lihſumaineem grahwjeem) klahr rotahs. Wini jau ir Turkeem uš 120 ſoku peerakuſchees un tur ir nu drihš ſchurmeſchona gaidama. Aif muhsu walnehm ſtahw kara ſpehks. Wuhſu jehgeri ir ſawas plintes ſchaujams zaurumōš (bo-niza) eelikufchi un waktē un gaida. Titlihds ka kahda Turka galwa pahr reduti parahdahs, gahsch muhsu jehgeri wirſū — un gandrihš arweenu brangi trahpa. Ne tā jauna pee Plewnas tagad naw. Turki maina ar muhſjeem retus ſchahweenus un ſagatawojahs uš iſchekirdamu kautinu. Redſefim, ko mums nahkoſchas deenas atnefihš?!

— 9.

Schahda wehstule mums no Galazes (Rumenijā) atnahkuſe. Wina nahk no mihta drauga un weena no pirmajeem „Baltijas Sem-kopja“ lihdsſtrahdneekem; tadehļ to ir ſaweem lafitajeem neleedsam.

Sirdsmihkaiš draugs. Schahdas rindinas rakſtidams atrodos taſku, taſku, wairaf ne tā 3000 werstis no Dewis; wina noluhks ir, Dew warbuht pehdigu reiſ ſirſnigi roku ſpeest, par to laipnibu, ar kahdu Tu man weenumehr mehdsi preti nahkt, — wehlet, warbuht pehdigo reiſ, muhsu „Semkopim“, ſawu eesahkto zeku ar wihra duhſchu turp-mak zekot — ſawus ſweedrus upuret tautai un dahrgai tehwijai par labu un neklauſitees uš to kweeſchu reeſcham, kas jahjeju jautros ſa-ſus mehgina aifkawet.

Sinadams, ka eš ſaldats, ſchahs rindinas laſot Tu jaw gan uſminiſi, ka ari uš tureeni dodos, kur jaw daudsi no muhsu brahteem ſawas aſinis lehja un lej, ſwehtai idejai par labu. Tit luhdsu, nenem par ſawu, ka eš Dew wehļ til wehlu rakſtu — ja! eš biju wehstuli jaw agraki Dewim norakſtijis, bet tas, kam eš to uſtiziju uš paſtu nodot, ſawu apſoliſchannu nebija ispidbijis un til wakar eš wehļ dabuju ſinat, ka mana, Dewim rakſtita wehstule, ir paſaudeta.

8. augustā, pulktēn 10. wakarā uš Gatſchinas wakſahli muhs pawadija gandrihš wiſa pilsschetas publika; muhsu zeksch gahja zaur Maſkawu, Kurſku, Karkowu, Keſſonu, Beſarabiju uš Rumeniju; 30. augustā mehš pahrgahjahm par robeſchahm un 3. ſeptembri nonah-zahm Galazes pilsscheta, kas gul uš kreiſa Donawas kraſta. Pa dselszeku mehš brauzahm til lihds Birſulas ſtanzijai (Beſarabijā), bet no tureenes lihds Galazei, kas buhs kahdas 360 werstes, nogahjahm kahjahm.

Ah ja! eš wehļ peeminu, ka Gatſchinas pilſoni muhsu brigadi uſzeenija ar pusdeenu un uš zeka dahwinaja ſwehta Aleksandra New-ſkawa bildi, kas maſkā lihds kahdi 200 rubku. Uſrakſta par ſawu zekofchannu Dew nekahda newaru paſneegt, jo pirmahrt naw wakas un otrahrt naw ar nekahdas ſpehjas ko uſrakſtit, jo muhsu brigade ſtahw wersti no pilsschetas lehgeri, kur naw ne tintes nedš ſpalwas un zitu wajjadſigu peederumu. Zhſumā til peemineſchu, ka Tulas, Karkowos, Kurſkas, Keſſones gubernās un ar Beſarabijā un Rume-nijā teek ſehiti wairaf kweeſchi, kukuroſa, arbuſi un melones; pehdigās Kreewijas gubernās un ari Rumenijs arbuſi un melones aug tāpat tihrumā, tā pee mums kartupeki, kadehļ ar wehļ tagad waram pirkt arbuſi no 15 mahrz. ſmaguma un reta labuma par 3 kap. gabalā. Žif tahtu, aſs maſ war ſneegt, nekur neweena koſina neredš; tas weenigais augs no koku ſugas, ko Keſſones gubernā, Beſarabijā, pee zeemeem, kuri katreiſ lejās atrodahs, aſs eerauga, ir wihna fokš; wihna ogas mehš wehļ ſchē Galazē pirkahm 2—3 kap. par mahrzinu. Be-ſarabija un ar Rumenijs iſchekirahs pa leelakai dakai no Karkowas un zi-tahm Kreewijas gubernahm zaur to, ka ir gauſchi kalnaina, — mehš gah-jahm par kalneem, kas bija gauſchi ſtahwi un zitur pat 5 wer-stes gari.

Ka eewehrojama ihpahſchiba pee deenwidus Kreewijas eedſir-wotajeem ir ta, ka wini gauſchi mihlē tihribu; Katra dſihwojama ehka ſaſtahw iſ 2 dakahm, no kurahm weena top paſtahwigi apdſih-wota, bet otra teek tureta tā weeſu iſtaba; wina ir brihnum glihti

balti, bet daschreis ari ar zitahm pehrwehm iswiteta. Katrâ tahdâ istabâ atrodahs glihti aplahs galbinsch ar sofa-lihdfigeem benkeem, kas tâpat apsegti ar pašchu taifiteem, bet glihteem tepikeem. Mehš paliffim Galazê lihds 10. septembrim un tad pa Donawas krasu dofimees tahlat us Semuizu, pee kuras eefim pahri par Donawu un — laikam us Plewnu.

Wehletos, ka Tu „B. Semkopi“ eeliftu no manis „augftu laimi“ Lapas Mahrtnam, manam wezam draugam, kas jaunâ dshwes kahrtâ eestahjees.*) Nu! dshwo fweiks, mihtais draugs, fweiks! Deews fin, waj wairs tiffimees?!!

No kara-laukeem.

Ne kad wehl mehš nespehjahm til labas finas no abeem kara-laukeem nest, kâ schoreis. Muhtara Pašcha armija, Afijâ, ir fakanta, leela dala no schihs armijas šawangeta, daudš leetu kritušas muhseju rokâs, pašcham Muhtaram bijis behgšchus jabehg us Karšu, tur patwehruma meklet, kamehr wina atlitušchee pulki no schi zeetofschua nogruhsti fahnis un no Kreeweem teel gainati. War gan drofchi fazit, ka til leeliffkam Kreewi lihds schim Afijâ schini karâ wehl nebija uswarejusch. — Ciropas kara-laukâ gan tahdu šwarigu kantu naw bijis, bet kad tahs finas, kas beidsamajâ laikâ no tureenes nahfuschas wišas kopâ fanem, tad ja-atfihst, ka ir tē Turkeem eet koti wahji. Osmana Pašcha armija Plewnâ zeešhot badu un saldati aif bada ar karšoni fašlimusch; daudš no teem behgot pahri us muhšu puš un isfakot, ka Osmanim ari schaujama koti maf. Tâpat eitot Suleimana (fenaf Mehemedâ Ali) armijai, no kuras mehš jau fenaf daudš labakas finas nespehjahm pašneegt. Ne maf naw isprotams, ka Suleimanis pee tahdahm buhšchanahm us reifi zere brihnumus ifdarit un ar scho armiju, kura pee tam wehl šawas fenakâs apzeetinâtas weetas kluwa peespeesta atstah, grib muhšu (Trona mantineeka) armijai usbrukt un to uswaret! Bet laiks jau rahdihs, tahdus augfus winam tahdas pahrpilnas zeribas atnefihš. — „Golos“ (Kreewu leelafâ awife) grib finat, ka Kreeweem winpuš Donawas tagad pawifam efot pret 300,000 wihru.

Sihkakas finas nesdami usfahffim ar

Afijâ.

Peterburgâ, 4. oktobri, wakarâ. No Afijas kara-lauka fino: Schodeen, 3. oktobri, Muhtara Pašcha armija no mums kluwa fakanta un winas šafeschchanahs ar Karš karaustita. No mums eeguhts leelgabalu un šawangotu škatis wehl naw finams. Muhšu pulki israhdija kaujâ leelu warona duhšchu.

Peterburgâ, 5. okt. pehš pusdeenas. Kad Turki 2. f. m. bija fakanti, generata Lafarewa pulks apschda tos kalnus pee Dr-lowst (?). Pehš tam 3. oktob. nolehma wispahrigu usbrufschanu us Muhtara Pašcha's armiju, kuras stiprums bija Awkara apzeetinâtis kalns. Generalš Heimanis ar joni eenehna kalnu un pahrschekhla tâ Muhtara Pašcha's armiju, kuras weena dala dewahs us Karšu, bet no generata Lafarewa kluwa kerta un trenkata un no generata Heimana igaišinata; Turki pasaudeja wairaf tuhstoschu šawangotu un 4 leelgabalus, kâ ari daudš krituschu. Turku armijas otro dala nogruhda no Madšchi kalna, apstahja winu un peespeeda padotees, tad ta bija daudš pasaudejuse. Sawangotu škatis ir koti leels, starp teem 7 Pašchas (leelmani); 32 leelgabali un daudš kara-materiala krita muhšu rokâs. Pašcham Muhtaram Pašcham isdewahs us Karšu aifbehgt. Muhšu pametumi naw wišai leeli.

Ciropâ.

Gorni-Studenâ, 3. oktobri. Usbrufschana no wairaf ne kâ 1000 bašchibosukeem us no mums apschstu fahdschu Morenu pee Glenas tika no mums atfista un tee pasaudeja daudš. Mums tika 4 eewainoja. Turki wehl arweenu sawell sawus pulkus kopâ preefch usbrufschanas us Leelfirsta Krona-mantineeka armiju.

Peterburgâ, 5. okt. If Gorni-Studena fino: 3. sch. m. trihs masi Turku pulki pahrgahja par Lom-upi pee Sowan-Tschiflita, isluhfo-

schanas behf. Gadijahs šaduršchanahs ar muhšu pulkeem, pee kam Turki beidsot atpafak wilfahs.

Peterburgâ, 6. okt., wakarâ. 29. sept. weena šotnija kafaku isdjina eenaidneeku is apzeetinajumeem pee fahdschas Tetewen (deenwidu-wakarâs no Lowatšchas), nonehna winam lopus un sirgus un pahrnahja, neweena wihra nepasaudejuse, atpafak Trojanê (deenwidâs no Lowatšchas). Tani pašchâ deenâ trihs eskadrones no muhšu pulkeem, sem kafaku wezakâ Torafowa wadišchanas, usbruka Turkeem Torofâ (wakarâs no Lowatšchas), isgainaja winus, šawangoja wineem wadonu un 11 saldatus un atfwabinaja 700 Bulgaru šewas un behrnus, kas Turku wangibâ koti tuwu bija badanahwei. No ta laika wišs kluwu.

Gorni-Studenâ, 6. oktobri, wakarâ. Muhšu aplehgereschanas darbi pee Plewnas eet us preefcha. Muhšu baterijas schauj reti, bet daudšas kopâ us weenu weetu. Schi kopâ-schauhjana azihm raugot pošta eenaidneeka apzeetinajumus.

Wisjannakâs finas un telegrami.

Peterburgâ, 9. oktobri. If Gorni-Studena fino, ka 5. sch. m. kafaki atneh muhšchi Turkeem 100 prowianta wahgus starp Tschernwodu un Silistriju.

Peterburgâ, 10. oktobri, no rihta (W. W.) Muhšu pametumi (Afijâ) taf kaujâ, 3. oktobri bija: 7 krituschu un 49 eewainoti ofizeeri, 223 krituschu un 1162 eewainoti saldati. Pehš kaujas muhšu kara-spehšs greefahs pret apzeetinajumeem pee Wladikars'a, Sarakimiršcha un pee Nazras. —

Šmaela Pašcha pulki 2. oktobri ar 27 bataljoneem usbruka generata Tergu-kafowa apzeetinajumeem, bet winus wišur atdjina atpafak lihds winu transchajahm (shlumaineem grahweem). Natti us 5. oktobri Šmaels Pašcha schta aifset (if jaweem apzeetinajumeem. Red.) un generata Tergukafowa pulki dšinahs tam pafak. 5. oktobri 200 Turku ar 23 ofizeereem un 3 kalnu leelgabaleem padewahs kafateem pee fahdschas Sarz.

Dagestana (Kautafijâ) deenwidus dala dumpis aplufinats un schim brihšcham wišs meera.

Peterburgâ, 10. oktobri. If Gorni-Studena fino par Numenu zihneem 7. oktobri pee Plewnas tâ: Tani deenâ pehš pusdeenas 4 Numenu bataljoni usbruka fahdai Turku redutei (apzeetinajumeem). Turki stipri schaudami winus atfita atpafak, bet wakarâ Numeni ar joni usbruka redutei un eenehna ari winas grahwi, bet pehš štundas laika wineem wajadscha to atstah un atpafak dotees. Numeneem krita 2 ofizeeri un 200 saldati un kluwa eewainoti 20 ofizeeri un 707 saldati. Turku pametumi, tâ domâ, efot ari leeli. —

Šif leeli Turku pametumi 3. oktobri ihsteni pawifam bijusch, par to no Wadibâs pufes wehl truhstf kaidru fino. „Wihnes Preefi“ telegrafeeris, ka no Muhtara Pašcha armijas Kreewu wangibâ krituschu 32 bataljoni, 4 artilerijas brigades, 7 Pašchas un 100 augstati ofizeeri — pawifam fahbi 16,000 wihru. Ari Schamila behš, Kafi Mahoms, kas pee dumpja fazelšchanas Kautafâ tif naigi palihdscha, schini kaujâ efot galu dabujis. Muhtars Pašcha ne-efot wis Karš zeetofni, bet fahdâ apzeetinajumâ pee Kizarderes. Kreewi šagatawojotees Karšu aplehgeret.

Daschadas finas pehdejâ lakâ isfata, ka Plewnas apschaudischana, pehš tam, kad Muhtars Pašcha Afijâ tif neganti fakants, attal usfahka un schinis deenâs efot koti kluwa bijuse, bet par sewiſchkeem panahumeem wehl naw nefas finots. — Osmanis Pašcha efot par telegrafu luhdšis, lai winam prowianta un schaujama peewestu, no ta rehšams, ka Plewnâ pee wiša leels truhšums un ka tee peewedumi 26. septembri naw neſif lihdschusch. Tagadin Plewna wisapahrt eeflehgta un Turkeem wis tif lehti gan wairs ne-ifboses tur fahdu atspaidu eewest. Kâ daschi dakteri, kas no Plewnas us Adrianopeli aifnahuschu, isfajuschu, tad Plewnâ atronotees 4—5000 eewainotu, lai gan no beidsamajahm kaujahm wišus eewainotus, kamehr wehl eespehja, us Sofiju un Basardschitu aifweda. Tâ tad pehš wiša jazer, ka Plewna wairs ilgi neturesees.

Janna jofu luga.

I. štats.

1. zehleens.

Tuhtalis. Zeenigs, schehligs teefas leelkungs, panihuschu zilwelu schehlotajš pustratu galwinu sawalbitajš, „kattinu“ aifstahwetajš — — — (štatsš bailigi us fahdeem arestanta patrateem un domâ pee sewis: af ja, tahds ir mani šibija 6 wefelus mehneſchus!)

Teefas kungs (šandina šulainim un tad it bahrgi:) Kas to tē eelaida? Ahra,

Tuhtalis. At schehligs leelkungs — — — winšch mani fahz par winkel-afatatu — — —

T. f. Kas?

Tuhtalis. Winšch. Un es efot wehrwetajš un malšcheretajš un fajuzis prahtâ un pustrats un šints un tajot rebes no semneeku mulkibas un winšch man famaitâ wišas „schefes“ un — — —

T. f. Deefgan! Kâ tad Tu fini, ka winšch wišu to us Lewi teiz? Waj tawš wahrds minels?

Tuhtalis (ar fahdu wezu šaweti azis šauzidams). Pee wahrda gan ne-šmu fants, bet winšch mani tif smalki aprakstijis, ka neweens pats newar schaubitees, ka es tas pats ešmu. Un tad es ar nomanu, ka mani semneeketi pehš tam tif wehl koti reti nahf manâ kihlâ — — —

T. f. Deefgan, — brauz!

Tuhtalis. (Sanem duhšchu un it rupji). Bet pehš ta § — —

T. f. (šandina un tad it meerigi:) Šwed winu ahra un aifstahiti winu us Alesšandra-augstumeem.

(Preefchaxamais křiht).

*) Scho wehleschanos ar mihtu prahtu schê ispidam.

Naudas-papīru zenas 11. oktobri.

I. 5% Kreemu premijas aīseenejums	212 1/4 rub.
II. 5% " " " " " " " "	206 3/4 " "
Rihgas komerz-bankas akzijas	89 " "
Rihgas-Dinaburgas ds. zeta akzijas	159 " "
Baltijas ds. zeta akzijas	94 " "
5% infrizijs 5. aīseenejums	92 " "
5% valsts-bankas bīletes, I. īsdofch	94 " "
5% Wīdsemes kīslugrahmatas, uīfatamas	— " "
" " " " " " " "	100 " "
4 1/2 Kurfemes kīslugrahmatas, uīfatamas	98 " "
5 1/2 " " " " " " " "	98 1/2 " "
5% Rihgas-Zelgawas ds. zeta akzijas	121 " "
Kurfemes pilīsehtu namneeku beedribas kīslugrahmatas	86 1/2 " "

Mūdeles ūinas.

Schīnis deenās maksaja:

Vīnu sehklas	1200—1500 kap.
par mehru rudju (120 mahrz.)	280—300 "
" " meeschu (105 mahrz.)	250—280 "
" " ausu (75 mahrz.)	150—160 "
" " kweeschu (128 mahrz.)	500— "
" " firnu	250—280 "
" " wīhtu	225—250 "
" muzu filku, masee	14—25 rub.
" " leelee	18—20 "
" birkawu ūahls	950—1000 kap.
" rudju milteem (100 mahrz.)	230—250 "
ar kweeschu milteem (100 mahrz., I. sortes)	500—550 kap.
" podu (20 mahrz.) tabaka	90—100 "
" " " " " " " "	650—700 "

Atbīdofchais redaktors un īdewejs G. Mather's.

Sludinajumi.

Schuwamas maīshines,

ar rotahm tā ari ar kahjahm dīsenamas, pahrdod lehti un uī apgalwoīshānu

Zieglers un beedris,
Rīgā, Pīls-eelā Nr. 19.

Zelgawas 1. gīldeī kopmanīs

Robert Herzenberg's

peedahwā ūawā wīfadi pīlnīgā manūfactures pretīschu legerī wīfadas sortes wīlnas un sīhda-brahnas, tā ari eēsch- un ahrēmju audeklus un R. un S. Popowa tehju par lehtahm un weenu par wīfahm reīfahm noīazītahm zenahm.

Seel- un sīh- andele paīcha namā,

Seelajās- un Katoku eelas stuhri. [2-1]

A. Perchendorff,

Rihgā,

Ralku- un Schkuhnu eelu stuhri № 13.

Saweem pīrzejem daru ūināmu, tā eīsmu pee ūawas, jau gadeem paīstahwoīshas, drehbju magāīne eetaīfījīs

seeweēschu mehtetu fabrika,

un tā pee manīs tāpat uī legerī tā ari uī pāsteleīshānu dabujami:

dubultstosa mehteki,

rudens un ūeemas paletos, jafas un ūhāketi ī wīfadahm drahnu fortehm, pehī wīū jaunafas modes un par lehteem zeneem. [1-1]

Tanī 15. oktobri ūh. g. pee Wehrgallu pagāsta-teeīas wairaf **Wehrgallu mahīas klubs** ūhtrupē pahrdotas. Tee klahfaki pahrdofchānas nolīkumi katrā laīfā pee Barona von Kleīst eēsch Leegeem eēstatami. [1-1]

Schahda jauna grahmata īr manā apgahdeenā tagad pat tā īnāhtuī un wījā grahmātu pahrdotawās dabujama:

Mahīturība

derīgi padomi ūaimneezehtu futnās, pagrābōs, klehtīs un ītalōs

M. Sahle's,

Wāhnes barona, Pāhū leeltunga, pawāhra.

Šchī grahmata, kuras truhīums tautas ūaimneeības laudā jau ūen bīja ūahpīgi ūajūts, laītam gar drīhī ne weenā mahīa netrūhtīs. No wīna nerahda ūaimneeīzeī tīt ween, tā war ehdeenus uī lehtāto un weentahīschāto wīhīti un tomehr loti garīchīgus ūagatawot, bet mahīa ari weht. tā ūaimneeīdeeni no māī un lehtafās mantas īt īmēlīgī ūataīfami, tā wīfadas māīses ūepīamas, tā dāīchādū kufōnu galas eēīchlamas un ūahwēīamās u. t. pr. ūaimneeīzeī, kas ūīhtahs uī preeīschu tīt, teel labafāījs ūeīsch parahdītīs tā un kahda gata ūaimneeīzībā wīslabat drūhtēīama, tā mahīas-putnī topjami, audīfīnāmī un barozjami u. t. pr. — Wri ūeepju-wāhrīschāna teel ūeh ūaprotami īfīlāīdrota, tā ta ne weenāī ūaimneeīzeī, kas grīb tāūpīgā buht, nebūhs wāīrs wāījadīfīgs ūeepes pīrkt, bet pate tahs wāīrs ūataīfīt. Wri weenu wāīrdu: ūehī grahmata buhs ūaimneeīzeī „ūehī grauds.“ kas katrā gadījūmā un katrā truhīumā buhs tā padomādeweīja pee rotas. Weens rakīstneēīs ūata; un laī tas katrā mahīasmahtēī īr pee sīdīs lītīs: „Nebūhtu gadīrīhī ne kahdas nāīdībās laīkībā, ja ūeewa par to rūhpētos, tā wīhīs arween dabutu labu un īmēlīgu eēenu, jo labī pachdīs wīhīs īr weenūmēhr pee labas dūhīshas.“ Un ja ūehī grahmata īr pee rotas, tad tas īr eēpehījams.

Grahmata īr uī laba papīhra drūtata un ītīpī eēīfeta. Zena īr tamdehī tīt māīa nolīfīta, laī katrā ūaimneeīzeī to weegli wāretu eēgahdātees.

Māīfā 80 kap.

Zelgawā, oktobri 1877.

E. Sieslack's,

grahmatu- un bīschu drūtataījs.

van Dyk,

Rihgā,

leelā īmīlīschu eela

Claytona

lokomobīles, kul.

maīshīnes,

Packarda

superīofīats

un wīfadas ūītas laūfīamī maīshīn. u. rīhī

Seeweēschu drehbju
kahrtīgā tāīfīschānā, bet īhāīschī ūhīnītī fīghēt un mehru nonemt, 8 deenu laīfā īmāhīa, tāpat ari frīseerē kahda dahmā, Zelgawā, Pāsta eelā № 18, pa kreīso rotu. [2-1]

Saweem kīlenteem daru ūināmu, tā tagad dīwōfju pīlīsehtas Ralku-eelā № 7

2 trēpes
aūgfī un ūīnēmos tītīlāī trīmīnāl- tā ari prīwat-ūubdīfību wēīshānu

F. Steere,

[3-1] hōfgerīchtes un rahītes adwofatīs.

Latweēschu teaters.

Tuktumā, Straūfā'ā ūahle tītīs 23. oktobri, ūh. g. teaters īpēhletīs. Eēīahīums pulīst. 4. p. puīd. Pehī teatra balle.

[1-1] Dīrehtīja.

ūuhwes projektus,

darba-ūīhējūmūs, īdewūmū un materīalū aprehīnāījūmūs u. t. j. pr. preeīsch ūolās nāīneem un ūaimneeīzībās eīshāhm, ūagatawo

Wd. Wīndelbandt,

pīlīsehtas arhītehta palīhīgs.

Apīsteleījūmī teel pretī nemtī pīlīsehtas arhītehta tāntortī pee Dobeles wāhrteem, Sīller t. namā. [1-1]